ادامه از صفحه اول

مأموریت ظریف

۱) همسایگی از اولویت‌های دائمی کشورها در هر مقطع تاریخی است تا جایی که در ادبیات سیاست خارجی، همسایگی را معادل نیمی از دیپلماسی هر کشور برشمرده‌اند. به تعبیر دیگر همسایگی خود بخشی انکارناپذیر از سیاست خارجی هر کشور است و نمی‌توان با برش زمانی، در مقطعی همسایگان را در بوته نسیان گذاشت و در مقطعی دیگر از اهمیت آن سخن گفت. نگارنده در مهر ماه سال ۹۴ در همین ستون «شرق» در یادداشتی تحت عنوان «جای خالی منطقه در دیپلماسی» بر این مهم انگشت گذاشت. اینک و در آستانه دومین دوره ریاست جناب آقای روحانی، تأکید بر همسایگان به‌عنوان ابراولویت در برنامه پیش‌روی وزارت امور خارجه نکته‌ای است که باید از آن استقبال کرد.

۲) پیشبرد اهداف مدنظر دستگاه دیپلماسی کشور در حوزه همسایگان، اما نیازمند پیش‌شرط‌هایی است که در صورت فراهم‌نبودن آن، کار بر مدیران و مجریان وزارت امور خارجه اگر نه غیرممکن که بسیار دشوار خواهد بود. اولین گام در این مسیر فرماندهی و مدیریت منطقه در درون وزارت خارجه است. تأثیرات سوء غفلت از این مهم در سه سال اول (۱۳۹۲-۹۵) که دکتر ظریف به شدت درگیر مذاکرات هسته‌ای بود، بر هیچ‌کس پوشیده نیست. ادغام معاونت‌های منطقه‌ای و تأسیس معاونت واحد سیاسی اقدام موجه و قابل تقدیری است؛ مشروط به اینکه جایگاه «منطقه و همسایگان» در این معاونت حداقل هم‌سطح و هم‌تراز با کشورها و مناطق دیگر باشد. دومین گام برای تحقق این مهم به مصداق «شرف‌المکان بالمکین» ضروری است حرفه‌ای‌ترین و کارکشته‌ترین دیپلمات‌های وزارت خارجه در رأس مدیریت صف و ستاد کشورهای منطقه قرار گیرند. تجربه بیش از سه دهه نشان می‌دهد با توجه به جاذبه‌های مناطق دیگر جهان و فقدان مدیریت جامع بر منابع انسانی، فقط در مواردی نادر و انگشت‌شمار مدیریت سفارتخانه‌های کشور نزد همسایگان به زبده‌ترین دیپلمات‌ها واگذار شده است و در باقی موارد، این‌گونه نبوده است. سومین نکته هماهنگی همه نهادهای تأثیرگذار در سیاست خارجی در ترسیم اهداف کشور در منطقه و سپردن مسئولیت این برنامه به مدیریت دستگاه دیپلماسی کشور است. هیچ آفتی در طی این مسیر و تحقق این هدف خطرناک‌تر از تشتت آرا و عدم وفاق نزد نخبگان و تصمیم‌سازان در چگونگی تحقق هدف نیست. واقعه آتش‌زدن سفارت عربستان، مدیریت بحران یمن قبل و بعد از تهاجم نظامی عربستان، تشتت آرا، تحلیل‌ها و بالطبع عمل سیاسی در بحران موسوم به بهار عربی یا بیداری اسلامی و... نمونه‌های روشنی در این مورد است.

۳) درخصوص مأموریت اقتصادی وزارت امور خارجه (ابراولویت دوم ظریف) تا جایی که نگارنده به یاد دارد، اولویت همه دولت‌ها (از زمان مهندس موسوی تا روحانی) برقراری روابط اقتصادی با کشورهای جهان، جذب سرمایه و فناوری از کشورهای پیشرفته و افزایش صادرات غیرنفتی و خدمات فنی - مهندسی به کشورهای عمدتا جهان سوم بوده است. دوم، ایده تشکیل «معاونت اقتصادی برای اولین بار در دوره اصلاحات از طرف دکتر سیدکمال خرازی در وزارت خارجه کلید زده شد. خرازی به‌جد به دنبال تأمین همین اهدافی بود که امروز ظریف از آن سخن می‌گوید. سنجش موفقیت دکتر خرازی و به زبان امروزین آسیب‌شناسی کاری که او آغاز کرد، گام اول در راهی است که ظریف باید مدنظر قرار دهد. سه اینکه، توسعه اقتصادی کشورها در جهان امروز موضوعی داخلی نیست و هیچ واحد سیاسی نمی‌تواند تنها با اتکا به توانمندی‌های داخلی، مسیر توسعه را بپیماید. دلیل این امر وابستگی‌های متقابل کشورهای جهان به یکدیگر، نقش و تأثیر قوانین بین‌المللی بر اقتصادهای ملی و نیاز کشورهای جهان و به‌خصوص کشورهای در حال توسعه به سرمایه و تکنولوژی خارجی است. با توجه به انباشت منابع و رقابت برای استفاده از فرصت‌ها؛ راهبرد سیاست خارجی تقریبا تمامی کشورهای جهان، توسعه اقتصادی از طریق دستیابی به منابع مالی موجود در جهان و استفاده از این منابع و فرصت‌ها برای پیشرفت اقتصادی است. بنابراین سیاست خارجی همه کشورها (ازجمله ایران) نقش تعیین‌کننده‌ای در توسعه کشور دارد. در همین راستا لازمه استفاده از فرصت‌های موجود در جهان در وهله اول تصحیح سیاست‌ها در عرصه مناسبات بین‌المللی است. تردید نکنیم در فقدان چنین رویکردی هیچ اتفاقی در عرصه آرزوهای کشور در استفاده از فرصت‌ها رخ نخواهد داد. تجربه دوران طلایی اصلاحات و همچنین رویکرد حسن روحانی در «تعامل با جهان» در گشودن درهای جهان به روی کشور گواه این مدعاست. چهارم، جایگاه سفارتخانه‌های جمهوری اسلامی ایران در خارج تنها در امور سیاسی خلاصه نمی‌شود. در ارزیابی سفارتخانه‌ها (که قاعدتا از مسئولیت‌های اصلی واحدهای نظارتی دستگاه دیپلماسی است) سفارتخانه‌ای موفق‌تر است و باید مورد تشویق قرار گیرد که بتواند نقش برجسته‌تری در حوزه اقتصادی (دوجانبه یا چندجانبه) ایفا کند و از طریق توسعه روابط اقتصادی و تجاری محل مأموریت خود با ایران به تحکیم پایه‌های اقتصاد کشور متبوع خود و در نهایت به بهبود فضای کسب‌وکار، توسعه اقتصاد و رفاه شهروندان کشورش کمک کند. از این منظر اعزام سفرایی که بتوانند از عهده این مأموریت برآیند بسیار مهم است. کمک به مسیر توسعه کشور از طریق جذب سرمایه خارجی، انتقال تکنولوژی و حضور پرنقش تولیدات، نیروی کار و در صورت لزوم سرمایه ایران در کشور محل مأموریت ، بسیار اهمیت دارد.

کمیته امنیت اقتصادی در کمیسیون امنیت ملی تشکیل شد

آچمز قانونی دلواپسان

شرق: کمیته امنیت اقتصادی در دل کمیسیون امنیت ملی شکل گرفت. این را دیروز یکی از اعضای کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس خبر داد. محسن علوی، عضو کمیسیون امنیت ملی با اعلام این خبر به ایسنا گفته: «کمیته امنیت اقتصادی در کمیسیون امنیت ملی با هدف ایجاد هماهنگی بین دستگاه‌های نظارتی و اقتصادی در جهت حل مشکلات ناشی از وجود ناامنی در حوزه سرمایه‌گذاری تشکیل شده است». تشکیل چنین کمیته‌ای در کمیسیون امنیت ملی وقتی اهمیت پیدا می‌کند که کشور با بحران سرمایه‌گذاری خارجی روبه‌رو است و هر آن از هر کویی، صدایی در جهت مخالفت به گوش می‌رسد. کسی فراموش نمی‌کند، سالی را که دلواپسان به بهانه خیانت خواندن قراردادهای جدید نفتی به هدر دادند و به‌پاکردن بلواهایی که سبب محافظه‌کاری وزارت نفت برای امضای قراردادها و در نتیجه عدم‌النفع میلیاردی برای کشور شد؛ یا روزی را که یکی از نمایندگان پیشین دلواپس و عضو جبهه پایداری، دستور قیام داده بود تا نگذارند قرارداد توتال به امضا برسد. حالا تشکیل چنین کمیته‌ای این امید را ایجاد کرده که شاید این کمیته که در سایه کمیسیون امنیت ملی شکل گرفته، بتواند پای دلواپسان را از ایجاد چنین سدهایی کوتاه کند، هرچند نق زدن دلواپسان پایانی ندارد.

حمایت کمیته امنیت اقتصادی از سرمایه‌گذاران

این عضو کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس، همچنین هدف‌گذاری این کمیته را این‌گونه بیان می‌کند: «این کمیته به دنبال رسیدن به شاخص‌ها و مؤلفه‌هایی برای ایجاد فضای امن اقتصادی و سرمایه‌گذاری در کشور است تا سرمایه‌گذاران با اطمینان خاطر و اعتماد به وجود امنیت اقتصادی به سرمایه‌گذاری بپردازند و بدانند تحت پوشش و حمایت جمهوری اسلامی ایران می‌توانند به فعالیت‌های اقتصادی سودآور روی آورند». این کمیته که به گفته این نماینده مجلس دو روز پیش برگزار شد، جلسات اولیه خود را برای تشخیص مشکلات و حضور مشاوران اقتصادی برگزار می‌کند. به گفته او، این جلسات کارشناسی تا مهرماه برگزار خواهد شد تا بعد از تعطیلات، کمیته جلسات رسمی‌اش را با حضور دستگاه‌های مختلف برگزار کند. هرچند جزئیات بیشتری از این کمیته به بیرون درز نکرده و اطلاعات از آن در همین حد است، اما تشکیل آن در نظر بسیاری از کارشناسانی که «شرق» برای این موضوع با آنها تماس گرفت (با وجود بی‌اطلاعی از جزئیات آن)، بسیار بااهمیت و حتی ضروری است.

امنیت اقتصادی به خطر افتاده است

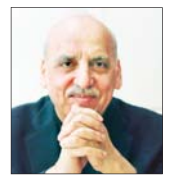

حسین عبده‌تبریزی در گفت‌وگو با «شرق» از توجه به این مسئله به‌شدت استقبال می‌کند و می‌گوید: اکنون امنیت اقتصادی کشور در برخی حوزه‌ها، ازجمله سیستم بانکی، به خطر افتاده است و همین امر، تشکیل چنین نهادهایی را ضروری می‌کند.

عبده‌تبریزی درباره خدشه‌دارشدن امنیت در سیستم بانکی معتقد است: نظام بانکی در ایران اکنون از سوی برخی دستگاه‌های غیرقانونی یا برخی افراد به خطر افتاده و حتی در این موقعیت حساس، برخی از این دستگاه‌ها یا افراد، نظر نهاد ناظر را نیز تأیید نمی‌کنند.

به گفته او، این اتفاق خوبی است که وزیر اقتصاد، رئیس‌کل بانک مرکزی و دیگر مسئولان اقتصادی بتوانند در مواقعی که امنیت ملی به خطر می‌افتد، از کمک این نوع نهادها برخوردار شوند.

این اقتصاددان با اشاره به اینکه ضروری است در این کمیسیون افراد متخصص حضور داشته باشند، می‌گوید: اگر کارکرد این کمیسیون درست باشد و افراد متخصص در آن حضور یابند، تشخیص می‌دهند چه اقدامات غیرقانونی‌ای در حال به‌خطرانداختن امنیت ملی است و در این صورت، با آن برخورد می‌کنند.

عبده‌تبریزی با بیان اینکه مسئله پدیده، کاسپین، میزان، ثامن‌الحجج و... امنیت ملی را به خطر انداخته بود، می‌افزاید: طبیعی است اگر هر اتفاقی در حوزه اقتصاد امنیت ملی را به خطر اندازد، چه در بازار سرمایه یا پول یا هر بازار دیگری باشد، باید با آن برخورد کرد. به گفته این اقتصاددان، اگر بتوانیم مفهوم امنیت اقتصادی را به‌درستی و در چارچوب بازار وارد کنیم و هرجا که لازم باشد از قوه قهریه‌ای برای اجرای قانون کمک بگیریم، اتفاق خوبی است. بااین‌حال، او هشدار می‌دهد اگر در این نهادها افراد متخصص حضور نداشته باشند، ممکن است به بروز مشکلات بیشتر دامن بزنند. عبده‌تبریزی در پاسخ به اینکه چه افرادی باید در این کمیته حضور داشته باشند، می‌گوید: افراد متخصص در حوزه امنیت حاضر در این کمیته، باید افرادی باشند که تخصص در زمینه اقتصاد هم داشته باشند. او تصریح می‌کند: نماینده ارگان‌های رسمی و دولتی اگر در جلسات این کمیته حضور دائمی نداشته باشند، قطعا در جلساتی دعوت خواهند شد؛ اما عناصری که هسته اصلی را در کمیسیون امنیت ملی تشکیل می‌دهند و طبعا افراد امنیتی هستند، باید با اقتصاد هم آشنا باشند و قوه تشخیص سره از ناسره را داشته باشند؛ کمااینکه اکنون در مجموعه دستگاه‌های امنیتی، بخش اقتصادی هم وجود دارد. این اقتصاددان با بیان اینکه اگر این کمیته به‌درستی عمل کند، می‌تواند حامی سرمایه‌گذاری باشد، تأکید می‌کند: این کمیته می‌تواند فضای امنی برای اقتصاد ایجاد کند. بنابراین اگر وظایف خود را به‌درستی انجام دهد، حمایت از امنیت سرمایه را پشتیبانی خواهد کرد.

دستیابی به اجماع با این کمیته تقویت می‌شود

زهرا کریمی، اقتصاددان و عضو هیئت علمی دانشگاه مازندران، نیز در گفت‌وگو با «شرق» معتقد است تشکیل چنین کمیته‌ای، آن هم در کمیسیون امنیت ملی اتفاق بسیار خوبی است. کریمی در تحلیل آنچه بیان می‌کند، می‌گوید: اگر سیاست‌مداران در ایران به این نتیجه برسند که اقتصاد مسئله‌ای مهم است و زندگی و ثبات نظام جمهوری اسلامی به موفقیت اقتصادی آن وابسته است، گام بلندی برداشته شده است. همان‌گونه که چندی پیش، مقام معظم رهبری تأکید کرده بود حل مشکلات اقتصادی در اولویت است. او با بیان اینکه پذیرش این مسئله از سوی سیاست‌مداران بلندپایه کشور، یک موفقیت بزرگ برای روحانی و تیم اقتصادی است، می‌گوید: روحانی و تیم اقتصادی دولت توانسته‌اند نارضایتی فزاینده ناشی از مشکلات اقتصادی را به‌خوبی تشریح کنند و به نظر می‌رسد که تأثیر مخرب عملکرد بد اقتصاد در گسترش آسیب‌های اجتماعی فلج‌کننده که می‌تواند کشور را به بن‌بست خطرناکی برساند، به‌درستی درک شده است. این اقتصاددان با اشاره به اینکه ورود مقوله امنیت اقتصادی به کمیسیون امنیت ملی، اتفاقی بسیار ضروری و دارای اهمیت است، می‌گوید: حل مشکلات اقتصادی فراتر از توان و اختیارات دولت و وزارت اقتصاد است و به تفاهم، همکاری و هماهنگی میان نهادهای تصمیم‌ساز کشور نیازمند است. بنابراین ایجاد کمیته‌ای که در آن درباره امنیت اقتصادی و حل مشکلات اقتصادی اجماع نظر حاصل شود، امری ضروری است. به گفته او، انتقال مسئله اقتصادی به کمیسیون امنیت ملی، بسیار گام مهم و عاقلانه‌ای است، چراکه امروز چشم‌انداز قابل‌اطمینانی برای سرمایه‌گذاری وجود ندارد و با وجود نقدینگی بالا در بانک‌ها، به علت فضای مبهم و عدم اطمینان نسبت به آینده بخش خصوصی گرایشی به سرمایه‌گذاری بلندمدت، مولد و اشتغال‌زا ندارد.

او تصریح می‌کند: امروز بسیاری از شرکت‌های خارجی علاقه‌مند به سرمایه‌گذاری در ایران هستند، اما جسارت این کار را ندارند. این در حالی است که اقتصاد ایران برای دستیابی به رشد بالا و مستمر به سرمایه خارجی، دانش فنی، بازار صادراتی و تکنولوژی شرکت‌های خارجی نیازمند است. بنابراین هدف‌گذاری برای ایجاد بستری امن برای سرمایه‌گذاری، هدف‌گذاری بسیار مطلوبی برای این کمیته خواهد بود، زیرا شرط لازم برای بهبود وضعیت اقتصادی، رشد سرمایه‌گذاری است.

او تأکید می‌کند: ایجاد چنین کمیته‌ای در کمیسیون امنیت ملی، تصمیم‌گیری در مورد بهبود فضای سرمایه‌گذاری در این کمیته، ضرورت تبعیت از این تصمیمات را ایجاب می‌کند و برای انجام این تصمیمات قدرت کافی به دولت می‌دهد. علاوه بر آنکه تصمیمات خروجی از آن، می‌تواند در روابط خارجی نیز تعیین‌کننده باشد. در چنین شرایطی دیگر کسی جرئت نمی‌کند از دیوار سفارت عربستان و انگلستان بالا برود. کریمی با بیان اینکه اگر این کمیته به هدف برسد، با ایجاد تفاهم، همکاری و هماهنگی میان قوای سه‌گانه و نهادها و سازمان‌های مختلف تصمیم‌ساز برای ایجاد اعتماد در میان سرمایه‌گذاران، گام مهمی در جهت خروج از وضعیت کسادی کنونی و حرکت به‌سوی مقاوم‌سازی اقتصاد ایران برداشته خواهد شد، می‌افزاید: حتما پشت این ماجرا، رهبری نظام هم حضور دارد وگرنه چنین کمیته‌ای در کمیسیون امنیت ملی شکل نمی‌گرفت.

کمیته امنیت اقتصادی، کار برجام را خواهد کرد

این اقتصاددان در پاسخ به اینکه تشکیل چنین کمیته‌ای تا چه اندازه می‌تواند مانعی برای دلواپسانی شود که هربار سدی برای سرمایه‌گذاری خارجی می‌شوند، باشد، پاسخ می‌دهد: چنین کمیته‌ای می‌تواند کاری را انجام دهد که برجام کرد. درست است که در ماجرای برجام، نظر مستقیم مقام معظم رهبری تعیین‌کننده و هدایت‌کننده بود، اما به نظر می‌رسد اگر چنین کمیته‌ای به‌درستی عمل کند، می‌تواند چنین اثری داشته باشد، زیرا قطعا زیر نظر مثبت رهبری خواهد بود.

به گفته او، دلواپسان قطعا همچنان نق خواهند زد و سروصدا خواهند کرد، اما راه به جایی نمی‌برند، اما این کمیته قابلیت آن را دارد که دلواپسانی را که مانع سرمایه‌گذاری در کشور می‌شوند سر جای خود بنشاند.

روایت عسگراولادی از بانک ایرانی گران‌فروش در سرزمین روس‌ها

خودزنی در روسیه

سعید ابوالقاسمی: صادرکنندگان ایرانی، سومین فرصت حضور در بازارهای روسیه را نیز از دست دادند تا برای سومین‌بار از یک سوراخ گزیده شوند؛ سوراخی که بخشی از آن را مشکلات دولتی و بخشی دیگر را مشکلات تولید کالاهای صادراتی تشکیل می‌دهند. این خبر بد را نایب‌رئیس انجمن صادرکنندگان نمونه و برتر ایران اعلام کرد و گفت در شرایطی که با تحریم‌های اروپا علیه روسیه، شرایط برای ورود کالاهای ایرانی به این کشور فراهم شده بود، اما ایرانی‌ها موفق نشدند از این فرصت بی‌نظیر استفاده کنند.

محمدرضا فرشچیان که دیروز در نشست خبری انجمن صادرکنندگان نمونه و برتر ایران در اتاق بازرگانی سخن می‌گفت، بخشی از تقصیر را هم بر گردن بخش دولتی انداخت و تأکید کرد تا زمانی که زیرساخت‌های صادراتی به وسیله دولت فراهم نشود، صادرکنندگان بخش خصوصی نمی‌توانند کاری از پیش ببرند. به گفته او، بازرگانان ایرانی شش ماه پیش اعلام کردند میزان صادرات کاهش یافته و دولت باید برای آن راهکاری پیدا کند: «دولت به خواسته‌های ما صادرکنندگان توجه نمی‌کند؛ بعد از تحریم‌هایی که اتحادیه اروپا بر بازار روسیه اعمال کرد، بازار این کشور برای سومین بار در اختیار ایران قرار گرفت اما ما نتوانستیم از این بازاری که فرصت صادرات کالاهایی مثل خشکبار، میوه و سبزیجات را به آنجا داشتیم استفاده کنیم؛ چراکه موفق نشدیم دولت را توجیه کنیم پرداخت دوجانبه بین روبل و ریال برقرار شود». آن‌گونه که او می‌گوید، مشکل اصلی صادرکنندگان پرداخت‌هاست و اگر پرداخت‌ها تسهیل شود صادرکنندگان هم می‌توانند کالاهای خوبی به روسیه صادر کنند. به گفته فرشچیان، مشکل اصلی در برقراری ارتباطات تجاری با روسیه این بود که به دلیل تحریم‌ها نه ایرانی‌ها می‌توانستند نقل و انتقال پول انجام دهند و نه روس‌ها می‌توانستند این کار را انجام دهند و این مسائل و مشکلات عمیق‌تر از آن است که صادرکنندگان بتوانند آنها را حل کنند. این صحبت‌های نایب‌رئیس انجمن صادرکنندگان نمونه و برتر ایران در حالی مطرح می‌شود که به گفته اسدالله عسگراولادی، رئیس اتاق بازرگانی ایران و روسیه، علاوه بر مشکلات پولی و مالی، سه مشکل اساسی دیگر نیز بر سر راه صادرکنندگان ایرانی برای افزایش مراودات تجاری با روسیه قرار دارد. او به «شرق» گفت: «موضوع اصلی اینجاست که ما بازار روسیه را به دست نیاورده‌ایم که بخواهیم از دست بدهیم؛ باید اعتراف کنیم تولیدکنندگان و صادرکنندگان ما نمی‌توانند کالاهای باب طبع روسیه را برای این کشور فراهم کنند؛ بنابراین مشکل از ما ایرانی‌ها سرچشمه می‌گیرد و کاری به بازار روسیه ندارد». به گفته او، کیفیت مصرفی کالاهای ایرانی در حدواندازه‌های بازار روسیه نیست؛ علاوه بر اینکه مشکلاتی مانند حمل‌ونقل، روادید و بسته‌بندی نیز باعث شده تا ایرانی‌ها موفق به حضور در بازارهای روسیه نشوند.

عسگراولادی معتقد است: «کالاهایی که ایرانی‌ها برای روسیه ارسال می‌کنند، به لحاظ بسته‌بندی مناسب نیست؛ همچنین مشکلات بسیاری بر سر پرداخت با بانک مرکزی وجود دارد که همچنان حل‌نشده باقی مانده است». رئیس اتاق بازرگانی ایران و روسیه از بانکی سخن می‌گوید که به وسیله ایرانی‌ها در روسیه تأسیس شده تا مشکلات صادرکنندگان و بازرگانان ایرانی را حل کند اما خود مشکل بزرگ‌تری ایجاد کرده است: «بانک مرکزی از طریق بانک ملی، یک بانک بین‌المللی در روسیه تأسیس کرد تا بازرگانان ایرانی مباحث مالی خود را از طریق این بانک پیگیری کنند؛ اما همین بانک بین پنج تا هفت درصد کمیسیون می‌گیرد تا پول را به ایران منتقل کند که هزینه بسیار بالایی است». آن‌گونه که عسگراولادی می‌گوید، روس‌ها به محصولات کشاورزی و ازجمله میوه‌جات، صیفی‌جات و سبزیجات، خشکبار و کالاهای کنسروشده نیاز اساسی دارند و ایرانی‌ها می‌توانند این کالاها را برای بازار روسیه فراهم کنند: «بعد از مواد غذایی، مواد پتروشیمی و بعضی از ماشین‌آلات سبک کشاورزی هم بازار خوبی در روسیه دارند اما ایرانی‌ها هنوز نتوانسته‌اند این بازار را به دست بگیرند».

او در حالی از صادرات ۵۰۰ میلیون‌دلاری ایران به روسیه در مقابل واردات یک میلیارد و ۶۰۰ میلیون‌دلاری از این کشور صحبت می‌کند که تأکید دارد باید شرایط حمل‌ونقلی مناسبی نیز برای صادرات کالاهای ایرانی به روسیه فراهم شود: «بسیاری از کالاهای ایرانی باید با هواپیما به روسیه برود؛ ولی ما در حمل‌ونقل هوایی به روسیه با مشکلات بزرگی روبه‌رو هستیم؛ برای مثال، روس‌ها به‌شدت برای واردات گل از ایران تلاش می‌کنند اما طرف‌های ایرانی به دلیل شرایط حمل‌ونقلی نامناسب، نمی‌توانند گل‌ها را به‌صورت تازه به دست خریداران روسی برسانند و همین موضوع باعث شکل‌نگرفتن تجارت پایدار می‌شود».

به گفته این فعال عرصه تجارت، دولت باید بسترهای موردنیاز را فراهم کند تا بخش خصوصی با سرمایه‌گذاری در عرصه صادرات، بتواند بازار روسیه را به دست آورد: «خوشبختانه وزیر جدید صنعت، معدن و تجارت دیدگاه مثبتی به بازار روسیه دارد؛ جلسات متعددی نیز با شریعتمداری برگزار شده تا بتوانیم موانع صادراتی صادرکنندگان ایرانی را مرتفع کنیم؛ امیدواریم تا ۲۵ روز دیگر خبر خوبی برای بازرگانان ایرانی داشته باشیم».

شکایت از تاکسی‌های اینترنتی بابت ارزان‌فروشی در شورای رقابت رأی نمی‌آورد

جنگ دوباره تاکسی‌رانی با اسنپ و تپسی

شرق: شکایت از عملکرد اسنپ و تپسی هنوز هم جزء پرونده‌های پرمجادله میان تاکسی‌رانان و این دو استارتاپ ایرانی است. جدیدترین خبرها حکایت از آن دارند که سازمان تاکسی‌رانی شکایت خود را با عنوان «ارزان‌فروشی» یا «دامپینگ» در شورای رقابت ثبت کرده و شورا نیز قرار است به این پرونده رسیدگی کند؛ پرونده‌ای که به گفته یک منبع آگاه در شورای رقابت، احتمالا به سود تاکسی‌رانان سنتی تمام نخواهد شد. این منبع آگاه در شورای رقابت در گفت‌وگو با «شرق»، موضوع ارزان‌فروشی شرکت‌های حمل‌ونقل اینترنتی مسافر را رد کرد و فعالیت آنها را شامل تعاریف دامپینگ ندانست. او گفت: «تاکسی‌رانی اعتقاد دارد شرکت‌های حمل‌ونقل اینترنتی مسافر در حال دامپینگ هستند؛ دامپینگ به معنای قیمت‌شکنی یا فروختن زیر قیمت تمام‌شده است که براساس نوع فعالیت این شرکت‌های حمل‌ونقل مسافر، نمی‌توان این عنوان را به کار برد.» به گفته او، در حالی که تاکسی‌رانی مدتی پیش قانع شد که اسنپ و تپسی به فعالیت خود ادامه دهند و حتی خود تاکسی‌رانان نیز اقدام به تأسیس یک شرکت حمل‌ونقل اینترنتی مسافر کردند، اکنون دوباره بحث بر سر نوع فعالیت آنها بالا گرفته است: «اکنون تمام کشورهای جهان از این سامانه‌ها استفاده می‌کنند و هم مردم راضی هستند و هم رانندگان؛ در واقع، نوعی رابطه برد-برد شکل گرفته و هیچ‌یک هم تخلفی از قوانین قیمت‌گذاری نداشته‌اند». بحث اصلی این منبع آگاه اینجاست که «شورای رقابت اعتقادی به دامپینگ اسنپ و تپسی ندارد» و به اعتقاد او تاکسی‌رانان سنتی نباید بیشتر از این مته به خشخاش بگذارند: «پیش از اینکه کار به شکایت برسد، شورای رقابت نمایندگان تاکسی‌رانی را دعوت کرد و به آنها اعلام کردیم پیش از شکایت، همه مباحث را در نظر بگیرند چراکه احتمال دارد رأی پرونده به نفع آنها نباشد و در این زمینه متضرر شوند». به گفته او، دامپینگ واقعی این است که کالای وارداتی زیر قیمت تمام‌شده در داخل کشور به فروش برسد که سبب ضرر و زیان بسیار زیاد تولیدکنندگان شود و بازار به دست کشورهای دیگر بیفتد؛ اما درباره تپسی و اسنپ، موضوع دامپینگ صدق نمی‌کند چراکه اکنون هم برای راننده و هم برای مسافر صرفه مادی دارد و در نهایت شکایت از این دو شرکت به جایی نخواهد رسید. این منبع آگاه البته به این موضوع نیز اشاره می‌کند که ممکن است بررسی این پرونده چندماهی به طول بینجامد: «بررسی این پرونده نیاز به کارشناسی‌های بسیاری دارد؛ از نظر کارشناسی ممکن است رسیدگی به پرونده ارزان‌فروشی اسنپ و تپسی چندماهی به طول بینجامد و پس از آن رأی صادر شود؛ ولی موضوع اصلی اینجاست که اعضای شورای رقابت اعتقاد دارند فعالیت کنونی این دو شرکت مشمول قانون ارزان‌فروشی یا دامپینگ نمی‌شود». این صحبت‌ها در شرایطی مطرح می‌شود که در روزهای پایانی سال گذشته، جمعی از رانندگان تاکسی‌های تلفنی در اعتراض به فعالیت دو اپلیکیشن «اسنپ» و «تپسی» مقابل مجلس تجمع کردند. رانندگان معترض تجمع‌کننده مقابل مجلس شورای اسلامی، فعالیت اسنپ و تپسی را غیرقانونی عنوان می‌کردند و خواستار رسیدگی مجلس به این موضوع و جمع‌آوری اسنپ و تپسی در سطح شهر بودند. اندکی پیش از آن هم رئیس اتحادیه صنف فناوران رایانه تهران از موافقت این اتحادیه با پلمب واحدهای اسنپ و تپسی به دلیل مغایرت فعالیت با جواز صنفی صحبت کرده بود. سیدمهدی میرمهدی کمیجانی گفته بود اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران به دلیل اینکه آژانس‌های موبایلی مذکور جواز متفاوتی به نسبت فعالیت خود دارند، در نامه‌ای درخواست پلمب این واحدهای صنفی را به ما داد که ما هم متقابلا در پاسخ به این نامه اعلام موافقت کردیم اما انجام روال بستن و پلمب را به خود اتاق واگذار کردیم. به گفته او، «دست‌های پشت‌پرده‌ای وجود دارد که نمی‌خواهد این دو کسب‌وکار به فعالیت خود ادامه دهند».

بورس

شاخص کل به لطف بزرگ‌ترین شرکت بورسی باز هم ناکام ماند

تقلای بیهوده در بورس

پدرام سمیعی‌تبریزی
کارشناس بازار سرمایه
شرکت سبدگردان کاریزما

● روز گذشته بورس اوراق بهادار تهران معاملات خود را با روند مثبت شاخص به لطف بلوک‌های پتروشیمی خلیج‌فارس (بزرگ‌ترین شرکت بورس) در بالاترین قیمت مجاز، آغاز کرد؛ اما در پایان معاملات و پس از بازگشایی «خساپا»، شاخص کل با افت ۸۳ واحدی مواجه شد و به رقم ۸۳هزارو ۳۴۵.۲واحدی رسید. روز گذشته پس از نزدیک به چهار ماه، نماد معاملاتی «خساپا» بازگشایی شد که افت بیش از ۱۵درصدی قیمت را تجربه کرد. از معاملات انجام‌شده فرابورس ۱۰۷میلیون ورقه به ارزش ۹۹۷ میلیارد ریال به بازار بدهی اختصاص داشت. شاخص کل در این روز با افت ۸۳واحدی به رقم ۸۳هزارو ۳۴۵ واحد رسید. شاخص قیمت نیز با افت ۲۶.۸۶ واحد، عدد ۲۶هزارو ۹۹۹ واحدی و شاخص آزاد شناور با افت ۴۵۶.۷ واحد، عدد ۹۱هزارو ۳۶۱واحدی را به ثبت رساندند. شاخص فرابورس با کاهش ۰.۸ واحدی، روی عدد ۹۵۲.۵واحدی ایستاد. در معاملات روز گذشته، نمادهای «فارس، شپنا و همراه» توانستند تأثیر مثبتی بر شاخص کل بگذارند؛ اما با توجه به بازگشایی نماد معاملاتی «خساپا» که پس از حدود چهار ماه و تعدیل زیان انباشته گروه در صورت‌های مالی تلفیقی پس از درخواست حسابرس مبنی بر شفاف‌سازی درباره واگذاری بخشی از سهام شرکت‌های فرعی و همچنین تقسیم سود ۸ریالی در مجمع عمومی صاحبان سهام بازگشایی شد، باعث تأثیر منفی بیش از ۲۰۰ واحد بر شاخص کل شد و پس از آن، نمادهای «فولاد و کگل» نیز مانع از رشد بیشتر شاخص کل شدند. در فرابورس نیز «ذوب» بیشترین تأثیر منفی و «دماوند» بیشترین تأثیر مثبت را بر شاخص کل گذاشتند. روز گذشته برخلاف روزهای اخیر، گروه فلزات اساسی با کاهش اقبال بازار همراه بوده و شاهد کاهش قیمت در اکثر نمادها بود. این گروه که به واسطه افزایش قیمت‌های جهانی، مدتی لیدر بازار بود، در دو روز اخیر به اصلاح قیمت پرداخته است. از سوی دیگر، گروه شیمیایی‌ها رشد اندکی را در برخی از نمادها شاهد بود. فراورده‌های نفتی نیز در طول روز با نوسانات کوچک از منفی به مثبت حرکت می‌کردند. در صدر گروه‌ها نیز گروه خودرو که در ابتدای روز با عملکردی مناسب در محدوده مثبت در حال معامله بودند، با بازگشایی سایپا، روند نزولی به خود گرفتند و در نهایت اکثرا با کاهش قیمت به کار خود پایان دادند. در سوی دیگر، «کهمدا» با رشد ۴.۹۷درصدی بیشترین افزایش قیمت بازار دیروز را تجربه کرد و «خساپا» با افت ۱۵.۰۱واحدی پس از بازگشایی بیشترین کاهش قیمت بازار را کسب کرد. «فایرا» باز هم در بورس تهران بیشترین تقاضای خرید را داشت. علاوه بر این، در این معاملات «خساپا» بیشترین حجم و ارزش معاملات را به خود اختصاص داد و بیش از ۳۰۰ میلیون سهم آن به ارزش بالاتر از ۳۵۷ میلیارد ریال معامله شد. در جریان معاملات روز گذشته، قرار بود ۱۵ درصد از سهام آلومینیوم ایران از سوی سرمایه‌گذاری توسعه صنعتی ایران عرضه شود؛ اما این عرضه انجام نشد. «فایرا» که با صف خرید و رشد قیمت ۶۲درصدی در ۱۳روز کاری، در حال جبران غیبت دوساله است، در انتظار معامله بلوکی سهام‌دار عمده و تعیین مالکان جدید خود است. علاوه بر این، روز گذشته سومین عرضه اولیه جدید فرابورس هتل پارسیان کوثر اصفهان بود که ۱۶.۵میلیون سهم خود را در این بازار عرضه کرد و هرسهم آن ۱۲هزارو ۲۰۰ریال کشف قیمت شد.

خبر ویژه

در مجمع عمومی فوق‌العاده مصوب شد

افزایش سرمایه ۱۰۰ درصدی آپ در بورس

● در مجمع عمومی فوق‌العاده شرکت آسان پرداخت پرشین (آپ)، سهامداران این شرکت با افزایش سرمایه صد درصدی آسان پرداخت پرشین در بازار بورس از محل سود انباشته موافقت کردند. در پی مجوز افزایش سرمایه سازمان بورس، مجمع عمومی فوق‌العاده آسان پرداخت پرشین صبح یکشنبه ۱۲ شهریور ۹۶ در مجموعه رفاهی و فرهنگی گمرک تهران با حضور اکثریت سهامداران برگزار شد. در مجمع فوق‌العاده آسان پرداخت حامد منصوری، مدیرعامل شرکت آسان پرداخت پرشین، به بررسی و تشریح عملکرد آپ در ۶ ماه اول سال مالی ۹۶ پرداخت و افزایش سرمایه صد درصدی آسان پرداخت پرشین به تصویب سهامداران رسید.

گفتنی است آسان پرداخت پرشین در سال ۹۵ با سرمایه هزار میلیارد ریالی در بازار دوم معاملات بورس شروع به کار کرد و درحال‌حاضر سرمایه خود را بعد از برگزاری مجمع عمومی فوق‌العاده سال ۹۶ به دو هزار میلیارد ریال رسانده است. تأمین مالی آپ از محل جذب سود انباشته در جهت تحقق توسعه پایانه‌های فروشگاهی و خدمات دیگر انجام می‌شود.